

SJILO OPINIE

É É N W E T , É É N W E R E L D

De wetenschap te boven

Ontegenzeggelijk heeft de beoefening van de wetenschap de mens ver gebracht. Telkens weer werd een tipje opgelicht van het grote onbekende mysterie van de natuur. Elke ontdekking leidde nieuw onderzoek in. De mens leerde gebruik te maken van de wetmatigheden die hij ontdekte in de natuur. Dit had weer een ware technische revolutie tot gevolg. Oude zekerheden maakten plaats voor het wetenschappelijk bewijs. Godsdienstige opvattingen over de natuur en het ontstaan van het leven werden ontzenuwd en wetenschappelijk onderuit gehaald. Voor velen werd de wetenschap de nieuwe 'godsdienst'. Maar ook de wetenschap heeft haar begrenzing, zij kan zich noodgedwongen slechts bezighouden met de stoffelijke werkelijkheid.

'Uit het stof der aarde'

Aan het begin van het Verbondsboek wordt de mens al direct bepaald bij de realiteit van zijn bestaan. Mensen zijn 'gemaakt' uit het stof der aarde en maken dus deel uit van en zijn ondergeschikt aan de wetten van de stoffelijke werkelijkheid. De mens is dus een wezenlijk onderdeel van het universum. De gehele natuur, dus inclusief de mens, is samengesteld uit

een grote verscheidenheid van elementaire bouwstenen, ook wel atomen genoemd, het zogenaamde 'stof der aarde'. Verder hoeft de mens zich niets te verbeelden, want hij is niet alleen 'gemaakt' uit het stof der aarde, hij zal ook weer tot stof vergaan. Uiteindelijk zal de mens weer uiteenvallen in de elementaire bouwstenen middels welke hij een tijdelijk bestaan heeft geleid. Hoewel de mens gedoemd is te vergaan, echter de elementaire bouwstenen, dus de atomen, blijven bestaan. Die bouwstenen worden wederom aangewend tot de opbouw van nieuwe vormen in de natuur. Een troostende gedachte voor de mens is, dat zijn gehele lichaam uiteindelijk donor is voor het voortbestaan van de natuur. Maar de geschiedenis van de mensheid toont aan dat de mens zich bij deze stoffelijke werkelijkheid niet kan neerleggen. Vanuit de prille oudheid heeft de mens gefilosofeerd over een andere werkelijkheid. Een werkelijkheid die de stoffelijke realiteit te boven zou gaan. Zelfs in de huidige eeuw der wetenschap blijven velen zoeken naar het ongrijpbare, het hogere, het stoffelijk-ontstijgende, het grote mysterie.

Grenzen van de wetenschap

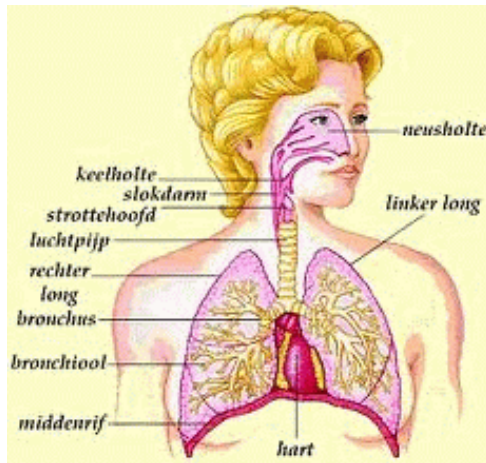
De mens heeft de drang om zijn bestaan en zijn omgeving te begrijpen. Het objectief zoeken naar de wetmatigheden in de natuur en het begrijpen en het verklaren van die gevonden feiten wordt wetenschap genoemd. Het is een zoektocht naar de waarheid van het bestaan der dingen in het algemeen. Een zeer omvangrijk gebied, dat met iedere 'ontdekking' weer groter lijkt te worden. Steeds weer blijkt dat we bij iedere 'ontdekking' slecht een tipje van de sluier hebben opgelicht. Duidelijk is dat de wetenschap beperkt is tot de stoffelijke werkelijkheid van het universum. Zij kan slechts onderzoeken wat zij kan waarnemen met alle hulpmiddelen die haar ten dienst staan. Mocht er onverhoopt een buiten-stoffelijk 'bestaan' mogelijk zijn, het zou onmogelijk onderworpen kunnen worden aan stoffelijke onderzoeksmethoden. Helaas, de wetenschap is begrensd tot de stoffelijke realiteit van het universum. De vraag, of 'ons' universum eventueel deel uitmaakt van of bestaat naast

een ander (onstoffelijk?) universum is, voorlopig althans niet te beantwoorden. Met het zoeken naar antwoorden op dit soort vragen betreedt men echter het onbegrensde gebied van de speculatie. Het internet staat er bol van!

De beperking van de wetenschap tot de stoffelijke werkelijkheid betekent ook dat van de wetenschap vanzelfsprekend geen ‘godsbevijs’ kan worden verwacht. De wetenschap kan namelijk niet uitstijgen boven de stoffelijke werkelijkheid. Wetenschappelijk gezien behoort een eventuele bovennatuurlijke Schepper niet tot haar onderzoeksterrein, omdat wetenschappelijk gezien de natuur nu eenmaal een op zichzelf bestaande eenheid is en uit en in zichzelf bestaat. De wetenschap in al haar geleidingen onderzoekt de natuur der dingen. Het is onmogelijk de aanleiding tot de natuur wetenschappelijk te onderzoeken, laat staan een bewijsvoering te kunnen leveren.

Levensadem maakt mens tot levend wezen

Buiten de constatering dat de mens gevormd is uit het ‘stof der aarde’ wordt er in het Verbondsboek ook melding gemaakt dat de Almacht de mens de ‘levensadem’ inblies (in de neusgaten heen en weer deed gaan) waardoor de mens pas een levend-wezen werd. Nu is ademen op zich geen nieuws. Dieren halen ook adem, zelfs planten kennen een vorm van ademhaling. Maar bij de omschrijving van de vorming van de overige wezens in de natuur wordt niet nadrukkelijk meegedeeld dat zij de ‘levensadem’ ontvingen en aldus levende wezens werden. Zo goed als de mens in het Verbondsboek nadrukkelijk wordt bepaald bij het feit dat hij slechts stof is, met de grote psychologische gevolgen van dien, heeft de mededeling van het simpel op gang brengen van onze

ademhaling door de Almacht persoonlijk ons waarschijnlijk meer te zeggen dan dat wij slechts begonnen te ademen. Prof. Dr. Dick Swaab heeft een boek geschreven met de titel: Wij zijn ons brein. Met andere woorden: je bent wat je in je hoofd hebt. In feite maakt zulk een veronderstelling de mens tot een soort denkende, biologische robot. Deze opvatting is dus geheel in harmonie met de mededeling in het Verbondsboek dat de mens slechts stof is, en niets meer. Zoals een simpele omschrijving van deze werkelijkheid al eerder in ons blad werd beschreven: ‘Uit stof besta je en tot stof verga je!

Maar waarom dan toch de uitdrukkelijke vermelding dat de mens pas tot leven komt door een ingrijpen van de Almacht zelf. Het begrip ‘levensadem’ ligt echter verdacht veel bij het begrip ‘levensgeest’. Vooral omdat de mens ondervindt dat hij niet slechts een lichamelijk (stoffelijk), maar tevens een zedelijk-bewust, sociaal en wijsgerig-geestelijk wezen is. Kennelijk ademt de mens niet alleen stoffelijk (innemen en afscheiden van elementaire stoffen zoals bijv. zuurstof, stikstof en koolzuur) maar ook geestelijk. Klaarblijkelijk komt de mens pas tot waarachtig ‘leven’ als hij ook ‘geest van de Almacht’ ademt.

Geloven is waarachtig leven

Dat de mens zich niet zo gemakkelijk neerlegt bij zijn alleen stoffelijke werkelijkheid wordt mede gestimuleerd door zijn zucht naar zingeving en de betekenis van zijn bestaan. Het begrip geloof is daarvan een gevolg. In de sfeer van het ‘geloof’, dus uitgaande van de veronderstelling van een boven-stoffelijke werkelijkheid, probeert de mens ondersteuning te vinden voor zijn verlangen te kunnen ontsnappen aan de stoffelijke realiteit, de dood. De vele filosofieën, religies en godsdiensten die in de loop der eeuwen zijn ‘geboren’ zijn daarvan het gevolg. Van geloof wordt gezegd dat het een keuze is. Religieus ingestelde mensen kunnen namelijk voor zichzelf een keuze maken uit de gevestigde godsdienstige stromingen (Christendom, Jodendom, Islam, etc.). Maar

ook niet gelovige mensen kunnen zich oriënteren op zingeving en levensvisie (denk aan humanisme, socialisme, communisme, confucianisme, etc.).

Al deze denkrichtingen, godsdienstig of niet godsdienstig, claimen universaliteit. Dat leidt onherroepelijk tot onderlinge rivaliteit, met alle afschuwelijke gevolgen van dien. De geschiedenis der mensheid geeft hiervan ruimschoots getuigenis, zelfs tot op de dag van vandaag.

Het is heel opmerkelijk dat het Verbondsboek afstand neemt van al die verschillende filosofieën en theologische bespiegelingen. Het Verbondsboek legt nadrukkelijk de vinger op het onderliggende verlangen waaruit al die van elkaar verschillende denkrichtingen zijn voortgekomen. En dat onderliggende verlangen is werkelijk universeel, namelijk het verlangen naar een gelukkig bestaan in liefde en harmonie.

Volgens het Verbondsboek is geloof geen nauwkeurig opgestelde filosofie of theologie maar een leefwijze. ‘Welaan! Vandaag geef ik je deze keuze in overweging: óf het leven en het goede, óf de dood en het verkeerde. Wat anders draag ik je vandaag op dan trouw te blijven aan je Almacht Jehoewá, te lopen op zijn wegen, en zijn voorschriften, instellingen en rechtsregels in acht te nemen. Alleen zó kun je in leven blijven en groeien; alleen dán geeft Jehoewá je voorspoed in het land waarheen je gaat om het in bezit te nemen.’ (SB 691; Deuteronomium 30 15-16).

Deze tekst werpt licht op het begrip ‘levensadem’ waarvan hierboven sprake was. Men komt kennelijk pas tot leven door het inademen (het tot zich nemen) van de voorschriften, instellingen en rechtsregels van de Almacht Jehoewá. Met andere woorden: zij die de ‘geest van de Almacht’ inademen, zich laten inspireren door de Almacht, zijn pas levende wezens. Zij die kiezen (denk aan de keuze tussen de ‘boom des levens’ en de ‘boom van kennis van goed en kwaad’) om de ‘levensadem’ die van de Almacht komt af te wijzen zijn in feite dood voor zichzelf, voor de Almacht, voor de naaste en de natuur. Waarachtig leven blijkt dus leven uit de ‘geest’ (inspiratie) van de Almacht Jehoewá’ te zijn.

Stoffelijk en geestelijk

Wat ieder mens vermoedt maar daarvoor geen stoffelijk bewijs kan aanvoeren is dus de realiteit van ons bestaan. Blijkbaar is het menselijk bestaan niet alleen stoffelijk (lichamelijk) maar ook buiten-stoffelijk (geestelijk). De mens kan een geestelijke verbinding aangaan met zijn ‘Maker’. Dat houdt in dat de geest van mens, hoewel manifest middels een stoffelijk lichaam, desalniettemin de die stoffelijkheid blijkt te kunnen ontstijgen. De geest van de mens is essentieel voor waarachtig leven. Maar de geest van de mens kan slechts tot leven komen door het inademen (tot zich nemen) van de ‘levensadem’. Zo goed als stoffelijk ademen noodzakelijk is voor het voortbestaan van het stoffelijk lichaam, zo goed is ‘geestelijk’ ademhalen noodzakelijk voor verbondenheid met de Almacht Jehoewá.

Hoewel puur lichameel, dus door en door stoffelijk, met alle beperkingen van dien, is de mens ook een geestelijk wezen. Het werkelijke bestaan van de mens komt pas tot zijn recht als hij leeft in verbondenheid met de Almacht. Alleen dan is de mens in staat afstand te nemen van het puur stoffelijk en onvolkomen menselijk gedoe. Alleen dan is hij in staat de onderliggende betekenis van het bestaan van de mens te onderkennen, kort samengevat: Liefde tot de Almacht en liefde tot de naaste.

Het geheim van waarachtig en universeel geloof is eenvoudig te doorgronden. Alleen zij die tevens ademen uit de ‘geest’ van de Almacht, dus zich vasthouden aan zijn voorschriften, instellingen en rechtsregels ervaren de nabijheid van de Almacht Jehoewá.

De waarheid ligt besloten in zijn naam JHWH: Ik zal blijken te zijn, die ik beloofd heb te zijn. De ware roeping van de mens, de zin en het doel van zijn bestaan, is om namens en in verbondenheid met de Almacht gezag uit te oefenen over de aarde, om de aarde te vervolmaken en tot grote bloei te brengen. Alleen het gehoor geven aan die roeping beantwoordt het universele verlangen van de mensheid naar liefde, harmonie en geluk. Kortom: een bevredigend leven.

N. Kooren.

